

1. ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל
2. ועדת המעקב העליונה לענייני החינוך הערבי בישראל
3. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד חסן ג'בארין ואח'
מעדאלה- המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
ת"ד 510 שפרעם 20200 טלפון 04-9501610, פקס 04-9503140

העותרים

- נ ג ד -

ראש ממשלת ישראל

על ידי ב"כ עוה"ד דנה בריסקמן,
פרקליטות המדינה, ירושלים

המשיב

בקשה דחופה למתן צו ביניים

מוגשת בזו בקשה דחופה למתן צו ביניים המורה על המשיב להימנע מביצוע החלטת הממשלה מיום 2/6/2005 שלפיה יוענקו מענקים מיוחדים לרכישת דירות ביישובים המסווגים כאיזורי עדיפות לאומית א' ו- ב', וזאת עד למתן פסק-דין סופי בעתירה זו.

ואלה הם נימוקי הבקשה:

רקע

1. בעתירה דן שהוגשה במקור בשנת 1998 הוצאו צווים על תנאי בעניין חוקיות החלטת הממשלה המסווגת את היישובים לאיזורי עדיפות לאומית. הצווים מורים, בין היתר, לנמק מדוע לא תבוטל החלטת הממשלה מס' 3292 שאושרה על ידי ממשלת ישראל ביום 15/2/1998 ואשר קבעה את אזורי העדיפות הלאומית באופן המוציא את היישובים הערבים.

2. בדיונים הרבים שהתקיימו בעתירה הוכח כי לא היתה מחלוקת אודות הקביעות כי :

א. מספרם של היישובים שסווגו כאיזורי עדיפות לאומית א' (בכל התחומים) הינו $491 + 36 = 527$ ואך ארבעה יישובים ערבים קטנים נהנו מסיווג זה.

לעניין זה ראו פסקה מס' 24 שבעתירה.

ב. לא נקבעו קריטריונים כלשהם בדבר סיווג היישובים לאיזורי עדיפות לאומית.

לעניין זה ראו עמ' 15-12 שבעתירה.

החלטה נשוא בקשה זו:

3. ביום 23/5/2005 פורסם באתר האינטרנט של משרד הבינוי והשיכון, כי המשיב החליט על מבצע שיתחיל בחודש יוני של שנה זו ולפיו יינתן מענק של 25 אלף ₪ למשפחות שירכשו דירות בבנייה רוויה באיזורי עדיפות לאומית א', ו- 20 אלף ₪ לאיזורי עדיפות לאומית ב'. היינו, סיווג היישובים לאיזורי עדיפות לאומית מהווה תנאי סף למימוש החלטה זו. הח"מ פנה מיידית אל ב"כ המשיב וביקש לברר את פשר הפרסום, ובפנייתו הוא טען, כי אם הדברים שפורסמו הינם נכונים, אז יש להימנע מביצוע החלטה זו, שכן היא נשענת על סיווג היישובים לאיזורי עדיפות לאומית שבעניינו הוצא צו על תנאי.

רצ"ב פניית המבקשים מיום 25/5/2005 והתזכורות בעניין כ- ע/23.

4. ביום 5/6/2005 התקבלה תגובה ראשונית מטעם המשיב שמציינת "הנושא המועלה במכתבכם נבדק על ידינו בימים אלה, באופן מעמיק הן עובדתית והן משפטית. תוך מספר ימים מועט לא נאחר להשיבכם דבר."

רצ"ב התגובה הראשונית של המשיב מיום 5/6/2005 כ- ע/24.

5. ביום 16/6/2005 העבירה ב"כ המשיב, עו"ד דנה בריסקמן, את תגובתה המפורטת שמאשרת את החלטה הנ"ל והקובעת כי, החלטה היתה אמורה להיכנס לתוקף מיום 2/6/2005 והיא תהיה מוגבלת למשך 5 חודשים. למרות שהחלטה מתייחסת באופן ישיר לסיווג היישובים לאיזורי עדיפות לאומית כתנאי סף, בתגובתה טענה ב"כ המשיב כי מתן צו על תנאי בעתירה דן אינו פוגם בחוקיות החלטה.

רצ"ב תגובתה המפורטת של ב"כ המשיב מיום 16/6/2005 כ- ע/25.

6. לאחר בירור הנושא ומייד לאחר קבלת תגובתה של ב"כ המשיב המאשרת את קיומה של החלטה נשוא בקשה זו וכן המסרבת להורות על ביטולה – מוגשת בקשה זו בדחיפות.

7. המבקשים יטענו כי, ההחלטה נשוא בקשה זו הינה שרירותית ביותר, שכן היא לא נשענת על קריטריונים כלשהם. בעתירה זו התקיימו דיונים רבים מאז 1998 שבמהלכם לא נטען ע"י המשיב כי סיווג היישובים לאיזורי עדיפות לאומית נשען על קריטריונים כלשהם. נהפוך הוא, המשיב הודע בתצהירו כי אין קריטריונים המסבירים את ההיגיון מאחורי הסיווג: לעניין זה ראו את הפסקאות 42-52 לעתירה.

8. המבקשים יוסיפו ויטענו, כי ההחלטה נשוא הבקשה אינה רק שרירותית, היא מפלה על בסיס לאום ובאופן קיצוני ביותר. שכן, סיווג היישובים לאיזורי עדיפות לאומית הינו מפלה את היישובים הערבים. סיווג שלא נשען על קריטריונים ואשר קובע כי מאות יישובים יסווגו כאיזורי עדיפות לאומית א' ומהם רק ארבעה יישובים ערבים, הינו לכל הדעות סיווג מפלה על רקע לאום. לעניין זה ראו את הטענות המשפטיות שבעתירה.

9. לא זו בלבד. המקרה הינו כה קיצוני עד כדי כך שאפילו ארבעת היישובים הערבים הקטנים שסווגו כאיזורי עדיפות לאומית א' לא ייהנו מההחלטה הנדונה וזאת בגלל קיומה של ההתנייה של בנייה רוויה **כתנאי סף**. שכן, ידוע לכל, שאין בנייה רוויה בקרב היישובים הערבים. בית משפט נכבד זה עמד על סוגייה זו וקבע בפסק-דין אחר כי בנייה רוויה כקריטריון סף הינו מפלה על בסיס לאום. כב' השופטת בינייש קבעה בעניין יישום פרויקט שיקום שכונות שביקש להחיל את הקריטריון של בנייה רוויה כקריטריון סף, כי:

"העותרים טוענים כי החלת הקריטריון המתנה את החלת הפרויקט בקיומה של בנייה רוויה מוציאה את יישוביהם מהפרויקט בכללו, שכן היישובים הערביים אינם יישובים אורבניים שנבנו בבנייה רוויה. בהיעדר נתונים על טיבו והיקף השפעתו של קריטריון זה בין יתר הקריטריונים אין בידינו לקבוע כי קריטריון זה עלול להכשיל את הכללת היישובים הערביים במסגרת הפרויקט אף כי הוא בוודאי עשוי להשפיע על היקף הכללתם של יישובים ערביים, שרבים מהם אינם יישובי בנייה רוויה. מנגד, גם אין לומר באופן גורף כי בנייה רוויה מוציאה את המגזר הערבי מהפרויקט נוכח קיומן של שכונות מצוקה עירוניות בערים רבות שבהן מתגוררת אוכלוסייה ערבית צפופה. **על-אף האמור נכונה הטענה כי בנסיבות העניין נפל פסול בהחלת קריטריון הבנייה הרוויה כתנאי סף להחלת הפרויקט.**" (ההדגשה לא במקור).

בג"צ 727/00 ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות בישראל נ' שר הבינוי והשיכון פ"ד נו (2) 79 פסקה מס' 8 לפסק-הדין.

10. כאמור, ההחלטה נשוא הבקשה חלה על האיזורים שסווגו כאיזורי עדיפות לאומית ואשר בהם בנייה רוויה. היינו, **סיווג היישובים לאיזורי עדיפות לאומית מהווה קריטריון סף ראשוני ואשר בלעדיו אין**. הבנייה הרוויה מהווה קריטריון סף שני המסנן גם את אלה שסווגו.

11. כך, המשיב הפך מצב שרירותי, חסר קריטריונים ברורים – הסיווג לאיזורי עדיפות לאומית – לקריטריון לצורך מימוש ההחלטה הנדונה.

12. המבקשים יטענו, כי הוצאת צווים על תנאי בעתירה זו, כשלעצמה, עונה על הדרישות המשפטיות בדבר הוצאת צו ביניים. הוצאת צווים על תנאי בעתירה זו אינו דבר מה בכך.

הנפקות המשפטית לכך, היא שביהמ"ש הנכבד קובע, כי העתירה הינה מבוססת הן במישור העובדתי והן במישור המשפטי וכי על המשיב נטל ההוכחה לשכנע אחרת.

13. הלכה פסוקה, היא שביהמ"ש הנכבד נענה לבקשות למתן צו ביניים כאשר יש לעתירה סיכויים משפטיים או שהיא מבוססת משפטית. לכן, הוצאת צו על תנאי מהווה ראיית הראיות המבססת את הבקשה למתן צו ביניים.

14. בנוסף, מאזני הנוחיות והנזק במקרה זה נוטים לטובתה של בקשה זו. שכן, הנזק שעלול להיגרם לעותרים עולה לאין שיעור מהנזק שייגרם למשיב אם ההחלטה לא תעוכב באופן מיידי. אי הוצאת צו ביניים במעמד זה יוביל מאליו לפגיעה מהותית באינטרסים ובזכויות המוגנים של העותרים במיוחד כאשר בית משפט נכבד זה דן יותר מפעם החל משנת 1998 בעתירה זו המתייחסת לסיווג היישובים לאזורי עדיפות לאומית והוא הוציא בעניינה צווים על תנאי כמבוקש.

15. הוצאת צו ביניים במעמד צד אחד הינה גם מחוייבת לאור אי קיומם של חסמים פרוצודורליים. לבקשה זו צורפה תגובתה המפורטת של ב"כ המשיב, עו"ד דנה בריסקמן, אשר מביאה את עמדת המשיב ובכך היא משלימה את כל התשתית העובדתית הנדרשת לביסוס בקשה זו ובפני בית משפט נכבד זה.

16. החשוב מכל, שלפי תגובת ב"כ המשיב, **המבצע מוגבל לחמישה חודשים**, לכן, מגבלה זו מחייבת הוצאת צו ביניים במעמד זה, שהרי מגבלה זו מהווה גם אינדיקציה למדד הנזק שבמאזן הנוחיות: **אי היענות באופן מיידי לבקשה יגרום נזק רב ובלתי הפיך למבקשים**.

17. החלק העובדתי והמשפטי, לרבות עיקרי הטענות, שבעתירה זו הינם חלק בלתי נפרד מבקשה זו.

על יסוד האמור לעיל, בית-משפט נכבד זה מתבקש להוציא צו ביניים כמבוקש.

חסן ג'בארין, עו"ד
ב"כ המבקשים

היום: 20/6/2005